

Pensar amb la pintura

Material complementari
al programa de Segon Cicle d'ESO

ÈTICA I CONVIVÈNCIA

Llicència de Creative Commons
Pensar amb la Pintura: Segon Cicle ESO. Autoria: GrupIREF.
Està subjecta a una llicència de Reconeixement No
Comercial-Sense Obra Derivada 4.0 Internacional de
Creative Commons.

PROPOSTES PER TREBALLAR AMB ELS QUADRES

COM PRESENTAR ELS QUADRES

Recomanem que els quadres siguin introduïts amb un xic de misteri i de sorpresa, procurant algun moment d'intriga i despertant la curiositat.

Per això, suggerim distintes formes de presentació:

❖ **A través de mitjans diferents:**

- Paper.
- Projecció.
- Amb un cavallet (cobert, descobert o mig cobert, amb un vel, per endevinar)
- Dins un marc de quadre.
- A partir de cançons.
- Com una sorpresa que arriba de fora, com un regal, a partir d'una carta, d'un mail, etc.

Altres aspectes a tenir en compte en la presentació:

- Tamany postal si ho tractem individualment.
- Plastificat Din A4 per dues persones.
- Plastificat Din A3 per grups més grans.
- Tamany pòster per al grup.
- Amb blanc i negre primer, després amb color.

❖ **A través de distintes estratègies:**

- La figura sense fons.
- El fons sense figura.
- Puzzle per construir.
- Joc de retalls.
- Elements solts per col·locar.
- Blanc i negre com un pòster.
- Amb distintos fons.
- A partir d'un objecte.
- Amagat a la classe i buscar com un joc de pistes.
- Fent un dibuix (amb ratlles i rodones).
- A partir d'un joc d'endevinar.

LA CONTEMPLACIÓ DELS QUADRES:

Afavorir l'observació i enriquir les pròpies experiències a partir de preguntes **com ara:**

Observació:

- Què veig?
- Què em suggereix?
- Per què aquesta sensació?
- Quins són els colors que dominen en el quadre?
- Com està pintat el quadre, amb aquarel·la, oli, llapis, cera, etc.?
- Quin tipus de gest feia el pintor quan pintava el quadre amb el pinzell?
- Com i on són les línies mestres o compositives?
- Com està organitzada la imatge?
- Com està tractada la llum?
- Què hi ha en primer pla?
- Com és el fons?
- Quina és la relació fons/forma?
- Quina època de l'any representa?
- Quina deu ser l'edat i condició dels personatges o objectes?

Tema:

- Què em diu sobre (gats, rostres, paisatges...)?
- Què m'aporta que no sabia o que no m'hi havia fixat?
- He vist altres imatges semblant a aquesta?
- Jo, com ho dibuixaria o plasmaria?
- A més del dibuix diria que és un quadre que expressa: tristesa, alegria, llibertat, submissió, moviment i dinamisme, equilibri, justícia...?
- Quina relació té aquest quadre amb el llibre que llegim, amb el fragment, amb el personatge...?

Elaborar criteris propis i argumentats, possibilitat de reelaborar les pròpies creences i opinions:

- Quines raons tens per dir...?
- A partir de quin criteri dius que...?
- Què li sobra o què li falta...?
- Estic d'acord amb...
- No ho veig (ho sento) com...
- A mi què em diu, que m'aporta?
- M'agradaria més sí....
- És un quadre alegre, vital, trist, apagat? Busca un adjectiu que el defineixi.

Potenciar la capacitat d'orientar-se, de crear un gust personal:

- Què em fa sentir?
- Què em provoca?
- Quins mèrits li trobo?
- Primer m'ha semblat que..., després de parlar-ne penso que...
- M'agradaria veure'l sovint (el tindria a casa).

Potenciar el pluralisme després d'analitzar els judicis segons la sevadocumentació, justificació i raonabilitat:

- Pot ser que algú ho vegi completament diferent?
- Creus que pot ser que a algú no li agradi gens...?
- Creus que pot ser que a algú li agradi més que a tu...?
- En una altra època s'hauria representat diferent? Com?
- Des d'una altra cultura es representaria d'una altra manera?
- Si fossis un noi o noia o un adult també ho interpretaries així?

Més enllà del quadre:

- Podries explicar una història que comences amb aquest quadre?
- Podries explicar una història que acabés amb aquest quadre?
- Si et demanaven de trobar una música que encaixes amb aquest quadre,quina peça o tipus de música li posaries?
- T'agradaria ser dins el quadre?
- T'aventures a posar un títol al quadre?

Altres aspectes que poden tractar-se:

- Relació títol-obra
- Realisme-abstracció
- Comparacions amb altres obres del mateix autor, de l'època, etc.

Algunes coses que podem fer:

- Busquem un altre fons?
- Busquem una altra figura pel fons?
- Podem il·lustrar algunes de les històries que ens hem inventat?
- Podríem dibuixar un (cavall, personatge, fruita, etc.) a la manera de...?
- Podem pintar amb altres colors a partir d'una fotocòpia en blanc i negre.
- Entre tots representem la imatge, reproduint cadascú un element del quadre.
- Etc.

Elements que solen tractar-se:

- Relació títol-obra
- Realisme-abstracció
- Comparacions amb altres obres

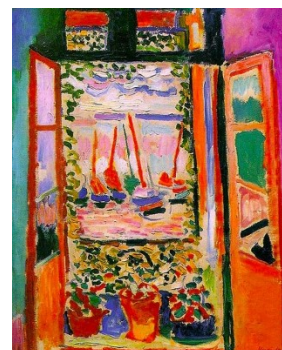
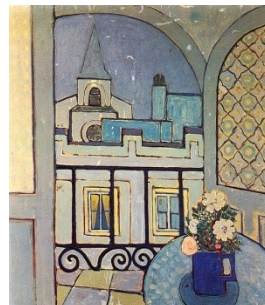
Selecció d'obres

SALONS

- ✓ Pierre Bonnard, El bol de llet, c. 1919.
- ✓ Henri Matisse, La lectora poc atenta, 1919.
- ✓ Gabrielle Münter, Esmorzar d'ocells, 1934.
- ✓ Claude Monet, Racó d'estudi, 1861.
- ✓ W. Kandinsky, Interior, 1909.

FINESTRES

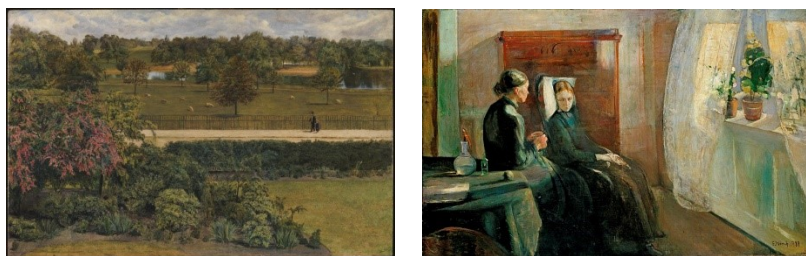
- ✓ Eduardo Vicente, La finestra, 1950.
- ✓ Marcel Duchamp, Finestra fresca, 1920.
- ✓ Wifredo Lam, La finestra, 1936.
- ✓ Henri Matisse, Finestres obertes, 1905.
- ✓ Salvador Dalí, Noia recolzada a la finestra, 1925.
- ✓ Pierre Bonnard, La finestra, 1925.

GUERRA

- ✓ Henri Rousseau, Guerra, 1894.
- ✓ Ismael González de la Serna, La guerra, 1949.
- ✓ Pieter Bruegel, el vell, El triomf de la mort, 1562.
- ✓ Arnold Böcklin, La guerra, 1896.
- ✓ Jackson Pollock, La guerra, 1947.

PRIMAVERA

- ✓ Pintor anònim de l'escola Unkoku, Primavera, 1630-1660.
- ✓ Sandro Botticelli, La primavera, 1480.
- ✓ Charles Allston Collins, Maig a Regent Park, 1851.
- ✓ Edvard Munch, Primavera, 1889.
- ✓ Erich Heckel, Primavera, c. 1911.
- ✓ Paul Cornoyer, Primavera al Central Park, c. 1920.
- ✓ Henry Tonks, Dies de primavera, 1928.
- ✓ Duncan Grant, Un camí de jardí a la primavera, 1944.
- ✓ Eusebi Sempere, Primavera, 1981.
- ✓ Cy Twombly, Quatre estacions: Primavera, 1993-94.

TARDORS

- ✓ Giuseppe Arcimboldo, *La Tardor*, 1573.
- ✓ Charles le Roux, *Cirerers a la tardor*, 1855.
- ✓ Emil Hansen, *Mar a la tardor VII*, 1910.
- ✓ Egon Schiele, *Sol de tardor*, 1912.
- ✓ Dame Ethel Walker, *Marina, matí de tardor*, 1935.
- ✓ David Leverett, *Tardor*, 1971.
- ✓ Gerd Winner, *Tardor a Nova York*, 1980.
- ✓ Cy Twombly, *Quatre estacions: Tardor*, 1993-94.